[א] **קדים [אתי] סיהרא.** מתמה ג׳ ימים קודם לכן שנה שהמולד ביום ד׳ ולכן שנה בשבת ומרגיש עלמא כאך רבנן למימר כל מה דצעו עבדי: **כדאמר רב משרשיא.** לקמן גבי עצרת כגון שהיתה שנה מעוברת הבא ממי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת[ב]: **עיבור שנה חדש.** [ג] ובידינו לעשות חדש של מוספת השנה בין מלא ובין חסר [ד] ולא עיבור של שנה של מחמת עשינו חסר ומלא שהקדמנו מערי שעבר לפני מולדו כמחת חסרון חדש לחת לפיכך אנו יכולין לומר מאי זה כמדת מילוי חדש לומר לו ירחא מלי לנהדי מסירא: [ה] **ואבתי חד יומא.** ותע״ג דיומא ופלגא היל חד יומא קרי ליה והוא הדין נמי חס היסה [ו] זו מעוברת הוה מלי נמי לתרוצי דנרלה לעבר שמונה חדשים והפי לנקט שנה שלפניה משום לנא מיסוקמא מתני׳ בשנה מעוברת דקתני אין פותחין מד׳ חדשים מעוברין בה ומרכעבה מעוברים שני ואי משנה מעוברת פשו להו ט׳ חסירין ובין נרב הונא בין לעולא נפילו שמונה חסירין ליכא לאוקמא לנא בשנה מעוברת כלל[ז]:

> [ו] קדים אתי סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא קדים אתי תרי יומי כדאמר רב משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת הבא נמי [א]כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת [ב] ועיבור שנה חודש דל ירחא מליא בהדי ירחא חסירא ואבתי חד יומא לא אדעתייהו דאינשי עולא אמר לא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה ומאי טעמא קאמר מה טעם אין פותחים מארבעה חדשים המעוברים בשנה משום [ג]דלא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה מאי שנא תשעה דלא דאם כן [ג] מייתרא סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא מייתרא תרי יומי כדאמר רב משרשיא. לקמן גבי עצרת כגון שהיתה שנה מעוברת הבא נמי [ד] דל ירחא חסירא בהדי ירחא מליא ואבתי איבא חד יומא סברי איתחזויי איתחזו ואנן לאו אדעתין במאי

לא אדעתייהו דאינשי. לחד יומא לא תמהי ולא מרגיש: **מייתרא סיהרא.** עתיקא שנא יומי [ג] לחר לשנה שנה לסדר מולדות המחשים למולד שלנה לחד מלא ולחד חסר כדפרישית וכי עבדת מלחת מסירין טפי מקדמת ליה לרשם השנה ג׳ יומי: **שהיתה שנה שלפניה.** של משמך מעוברת וחדש העיבור עלשים יום ומנין שלנה לא הוי מלא כ״ט ופלגא לחד לתוייני דשמך לן מיהת לתכמה דברים אנו משנים המנהג שהיה בימי אמוראים כזה ודאי אנו מקפידים שהרי הקשה רש״י על מנהג שלנו שאנו יושבים בשביל שלא יבא שביעי של ערבה בשבת שאינו אלא דרבנן ודחיית שופר דאורייתא אין אנו דוחין ויש מתרצים דברי תורה אין צריכין חיזוק ודרבנן צריכין חיזוק ודוחק ונראה דלכך אין אנו דוחין מפני שופר דא״כ דזמנין דקרים סיהרא תרי יומי כגון אם יארע המולד בה״ח שאין ר״ה נקבע ביום ה׳ מפני מולד זקן ולא ביום ו׳ משום תרי שבי בהדי הדדי ואי דחינן נמי יום שבת מקרים סיהרא תרי יומי אלמא קפדינן האידנא בהכי ואע״ג ד׳ משום תרי שבי בהדי הדדי ואי דחינן הקבועות עד יום ה׳ אלא ודאי כיון דאין הלבנה נראית ביום ו׳ לבני בבל לדידהו מכסי סיהרא חדתא ר״ח שיי לא חשיבין ליה כקדים סיהרא תרי יומי. תוס׳: **ג)** מיתרת סיהרא. סיהרא חדתא מתאחר ומחבירו אי אתריחתא ל״א מייתרא סיהרא עתיקא כלומר אשתהה ג׳ ימים אחר ר״ה: **ד]** כגון שהיתה שנה שלפני תשרי זה דהיינו שעשינו בה ה׳ חסרים היתה מעוברת ועשינו חדש העיבור ל׳ יום ואם היו כולם אחד חסר ואחד מלא בשנה פשוטה אם היה המולד והקבוע׳ על אשתקד בשבת יהיה השתא המולד והקבועות ביום ה׳ ומפני חדש העיבור שהוא מלא ניתוסף השנה ב׳ ימים והקבועות ביום ו׳ והמולד ביום ה׳ מפני שצריך להשליך על המולד של אשתקד מפני העיבור הכ״א תקפ״ט וכי עבדינן ה׳ חסרים מתמעטת השנה ב׳ ימים ויהיה הקבועות ביום ד׳ ולא מיתרת סיהרא אלא חד

ב) הוא לקמן סוף עמוד כ׳. **ג)** נרלה דל״ל ועיבור השנה מולש העיבור כ״ט יום ולמנין הלנה הוא כ״ט יום ותלי ותלי מלחי כי׳.

תום׳ ב) ויום מרנע היה המולד סמ״ד ותמ״ר מה״ד שמת ומי כי׳ כל״ג. ל״ק ג) נ״ל נר״י ל״ק ג) נ״ל ב׳ ד) ל״ל ט״ו

הגהות רש״ק וצ״ק

[א] נ״ל י״ח שני: [ב] נ״ל ליל ה׳: [ג] נ״ל יומא למין המולד נרלה משום כי׳ שני דכהכי מסוקמא נפי התיכון דכך פי׳ כי׳ ל״ל: [ד] נ״ל נר״י לקמלר שם״ם השנה ומי מקדים ומי׳: [ה] נ״ל משום ירקא ומתמי׳: [ו] נ״ל שפיל נרש״י נ״ל דלכך: [ז] נ״ל שנה: [ח] נ״ל י״ח ור מ׳ למה למנה דומיא דיומא: [ט] גירסת ל״ק עבדינן כו ח׳ ואפשר כי קמלר ה״ג ומי כי׳: [י] נ״ל ומוהק הניסור יתמר: [כ] נ״ל מכח הניסור: [ל] נ״ל שמונה: [מ] נ״ל ג׳: [נ] נ״ל י״ח: [ס] רש״ק ה׳ שני וע״ש:

שיטה מקובצת

ב) קדים ואתי סיהרא תרי יומי. גליון הקשה הר״ר אלחנן זימנין דמשכחת לה באמצע השנה דקדים ואתי סיהרא טפי מתרי יומי כגון שבאותה שנה היו ח׳ מלאים וד׳ חסרים וחדש אלול לעולם מן החסרין דאמרינן בר״ה מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר ומצא שעד אלול היו ח׳ מלאים וג׳ חסרים אוקי שלשה מלאים להבדי ג׳ חסרים ומצא דלא קדים סיהרא אלא חד יומא דוקא ור״ל דאי אפשר לעשותם כן דלא עשו אשתקד ח׳ חסרים אם לא שעשו לתקן לכל הפחות מילוי (היתה) [שהיתה] בשנה שעברה ועי״ל דלעולם אין לעשות ג׳ מלאים יתר על החסרון שנה שעברה משום דלא החסרון שנה שעברה משום ידעי דמשום תקון שנה שעברו עשו ואתו למעבד כן אפילו בשלא רבו החסרון בשנה שלפניה אבל בשיש עיבור לפניה לא אתו למטעי דהכל יודעים דבשביל חדש העיבור עשו כן ג)ורבי שעשה ט׳ חסרין משום מלאים דאשתקד אף שהיתה שנה שלפניה פשוטה שאני התם כיון דאחד מן החסרים היתה תחת חדש העיבור של אותה שנה ולא נשארו כי אם שנים חסרים מילוי היתר של שנה שעברה: **ד]** ועיבור שנה חדש. כלומר וכגון שעשו חדש של עבור של כ״ט יום וחשיב סדר החדשים ח׳ מלאים וד׳ חסרים ואחד מלא ואחד חסר ועוד הקשה אמאי אמרינן במתני׳ דלא נראה לעבר יותר על שמונה הא אשכחן לה שיכולין לעבר תשעה כגון שהיה בשנה שלפניה שמונה חסרים וארבע מלאים ואז יכולין לעבר תשעה חדשים דאוקי ד׳ מלאים לבהדי ארבע חסרים דאשתקד שרבו על המלאים וישארו בשנה זו ה׳ מלאים לבהדי ג׳ חסרים ונמצא דלא קדים סיהרא אלא חד יומא דוקא ור״ל דאי אפשר לעשותם כן דלא עשו אשתקד ח׳ חסרים והשתא ניתא נמי דליכא אלא חד יומי ולא לקשי מה שהקשה רש״י ד״ל דאיכא יומא ופלגא ור״ל דלא בעי לאוקמי אלא לפי רוב השנים אחד מלא ואחד חסר ועוד הקשה אמאי אמרינן במתני׳ דלא נראה לעבר יותר על שמונה הא אשכחן לה שיכולין לעבר תשעה כגון שהיה שנה מעוברת הבא ממי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת דהכל יודעים דחדש העיבור עשוי כדי שלא יבא שביעי של ערבה בשבת ואפילו הכי עבדינן ג׳ חסרים ומ

שני חסירים ליום הנף. ט"ז גניסן חל מלא ומלא מקר נאור עיבורו עיבורו פי' ליל שלמד עיבורו ו)דעיבורו דהיינו ליום ל"ג דיום ל"ג גניסן הוא בתומו יום שלימה גו י"ז גניסן שהוא יום ג' נפקח **סוף סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה כו'.** כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבורה שלשים ויום לעשינו עיבור שנה משלשים יום ים גו לומר למקר מלא חל מלא מהשלימים של הקיץ לכך למקמן ביום הנף:

מעשה ועשה רבי ט' חסרים ונראה חדש בזמנו. מולד תשרי ביום קציעות השנה והיה רבי תמיה היאך עשינו ט' חסרים ונראה מלא מלד שנזמנו פי' רבי שבור דקיבוע ומולד למשמך היה ביום ז' ועשה ט' חסרים והוקבע שנה ביום ג' ועל כן היה תמיה לפי מה שקבור למשמך הקיבוע והמולד ביום ז' ל"ל שנה גם היה בדין עד יום ד' לגם תראה הלבנה ג' ימים חמר הקיבוע חמר לפניו ר"ש גנו שמע שנה שלשים ומשמך עשינו שניהם מלאים לו תלתא בהדי תלתא וקס ליה לחוכמיה פי' שנה מעוברת היתה שנה זו שעשינו ט' חסרים ולפי למשמך היה הקיבוע ביום ז' ועי"י שעשינו שנה שלשים היה הקיבוע ביום ו' ויקבע ביום ד' ועי"י שעשה רבי שגם חסרים הוקבע השנה ביום ג' גם ראשון שניהם מלאים וקדים המולד לקיבוע למשמך שני ימים ומיד המולד למשמך ביום ג' וכי שדית ר' כ"ל מקפ"ט דהוי המולד השמך ביום רמשון ולכך גרמה עמה ביום הקיבוע ולכאורה למשמך קדים המולד מיום

במאי קמיפלגי. רב הונא דמוקי למתני' בתרתי מילי שבר לה כרשב"ג דזימנין כ"ט וזימנין שלשים והכי מיפרשא מתני' לין פותחין מד' חסרים מעוברין ללא עבדינן טפי ממ' חסרים הא מ' חסרים עבדינן וגם משכחת לה גם בעוברת ועיבורה ל' וכדעולא וגם גרמה לעבר יותר על שמונה הא שמונה מלינין עבדינן ובמעוברת ועיבורה כ"ט וכלעיל והיינו כרבן שמעון [ז] ועולא שבר לה כת"ק לעולם שלשים הלכך גם מיפוקמא מתני' גם כמד טעמא וגם גרמה למשכר יותר ממ' חסרים הא מ' עבדין ובמעוברת ועיבורה שלשים אבל לרב הונא דאמר עבדינן מעוברין הא זימנין דמשכחת [ג] לאור אור עיבורו אמר לך רב הונא ולעולא מי ניחא שמונה הוא דלא עבדינן הא שבעה עבדינן (ע) [ד] שבעה זימנין דלא עבדינן בסיתוא ועבדינן בקייטא [ה] והא הוה לאור אור עיבורו אלא [ו] הא מני אחרים היא [ז]דתניא אחרים אומרים [ז] ב[אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לר"ה אלא ארבעה ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה [ח] סוף סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה א"ר משרשיא [ט] כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה ל' יום דל ירחא לבהדי ירחא [י] דמשכחת לה ביום הנף א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אחרים מנינא אתא לאשמועינן הא קמ"ל דלא בעינן מצוה לקדש ע"פ הראיה מתקיף לה רבינא והאיכא יומא דשעי ויומא דתלתין שני כיון דליתיה בכל שתא לא קא חשיב [יא] ואף שמואל סבר לה כרב הונא דאמר שמואל [ב]אין שנת לבנה פחותה משלש מאות וחמשים ושתים יום ולא יתירה על שלש מאות וחמשים וששה יום הא כיצד שניהם מלאין ששה שניהם חסירין שנים אחד מלא ואחד חסר ארבעה מיתיבי [ג]הריני נזיר כימות החמה [ד]מונה נזירות [ג] מאות וששים וחמשה ימים כמנין ימות החמה כימות הלבנה מונה נזירות ג' מאות וחמשים וארבעה ימים כמנין ימות הלבנה ואם איתא [יג] זימנין דמשכחת לה ששה [ט]בנדרים הלך אחר לשון בני אדם ורוב שנים ואף רבי סבר לה כרב הונא דתניא מעשה ועשה רבי (כרב הונא) תשעה חסירים ונראה חודש בזמנו והיה רבי תמיה ואומר עשינו תשעה חסירין ונראה חודש בזמנו אמר לפניו ר' שמעון בר רבי [יג] שמא שנה מעוברת היתה

ועיבור

ומעברינא ליה בקייטא ועבדינן ד' מלאים וה"ל נמי לאור אור עיבורו: **אלא.** הא דקתני לעולם לאור עיבורו ולא יתר מחרים הוא לית ליה להו מיליתי ומסיקינן לדלידלו [יד] כל המחזיר [כולהו] כסדרן: **אלא ארבעה ימים.** אם לירע ר"ש ביום לחשון יהא נשנה בהאי ביום שהיה בהיינו **ביום הנף לא משכחת לה.** להא בכסדרן מקשה לאור עיבורו: **דל ירחא.** לקייטא [יב] ועבידי ליה מקר לבהדי ירחא דעיבור דעבדא ליה מלא דכי היכי דעבדינן שבע ומחר מחשבון מיליתי ביחד עבדינן נמי ניסן ומייר מסיקינן יחד להא מחרינן אם היתה שנה מעוברת ממשה וכיון דעיבור שנה שלשים אי לא עבדינן תרי מסיקינן בהדי הדדי חוו להו שימתא [טו] [יד] אין לחש שנה כי"ה להא כי מוספת מד חדש מלא על ירחי שנת מחמרת ליה לר"ה תרי יומי הילכך [טז] חוו להו בקייטא מרבע מסיקינן ומיקנע ביום הנף: **אחרים מנינא אתא לאשמועינן.** בתמיה כיון דכסדרן ית להו פסיעה לחין בין זה לזה מלא מרבעה וכי חיכיי להו למימר חין מעברינן חת החדש [טז] [יד] לעורך וממילא ידענא לחין בין זה לזה מלא [טז] מרבעה: [**הא קמשמע לן**]. אי הוה אמרי חין מעברין חת החדש לעורך הוה אמינא ה"מ בחדש שנגמר זמנו מבע היכא דלא חתו קבדי ביום שלשים ע"כ מעברהו משום דמלוה לקדש על פי עדים: **קמ"ל בו'.** להכי משמע להבי סיפוקא חד חדש שנגמר זמנו מבע היכא דלא חתו קבדי ביום שלשים ע"כ מעברהו משום דמלוה לקדש על פי עדים: **והאיבא יומא דשעי.** בלומר נהי נמי דבחר מולדות הלבנה חלי חמרים מיהו זימנין דליכא ממשה ימים בין זה לזה ולפילו לא נרחיק הלבנה: **ואיבא יומא דתלתין שני.** להכי משמע להבי סיפוקא חד יומא דלא חתו קבדי ביום שלשים ע"כ מעברהו משום דמלוה לקדש על פי עדים: **קמ"ל בו'.** להכי משמע להבי סיפוקא חד חדש שנגמר זמנו מבע היכא דלא חתו קבדי ביום שלשים ע"כ מעברהו משום דמלוה לקדש על פי עדים: **וא